

PROTOCOL
REKENPROBLEMEN
EN
DYSCALCULIE

schooljaar 2024 – 2025

Inhoud

Doelgroep	1
Afspraken	1
Rechten.....	2
Verantwoordelijkheden van de leerling	3

Doelgroep

Het dyscalculieprotocol geldt voor leerlingen met een officiële dyscalculieverklaring vastgesteld door een hiervoor gespecialiseerde orthopedagoog of psycholoog, waarvan een kopie in het schooldossier aanwezig is. Dyscalculie is een rekenstoornis waarbij het gaat om ernstige en hardnekkige problemen met het leren en vlot accuraat oproepen en/of toepassen van reken- en wiskundige kennis. De problemen worden niet veroorzaakt door zwakke cognitieve vermogens of een ontoereikend onderwijsaanbod. Het onderscheid tussen zwakke rekenaars en leerlingen met dyscalculie ligt in de hardnekkigheid van de problematiek. Er zijn problemen op gebied van getalbegrip en het ruimtelijk denken. Dyscalculie gaat, net als dyslexie, niet over. Iemand met dyscalculie zal hier het leven lang hinder van ervaren. Bij leerlingen met dyscalculie verloopt de rekenontwikkeling en het getalbegrip problematisch.

Afspraken

Ouders en/of verzorgers leveren de dyscalculieverklaring aan waarna het opgenomen zal worden in het schooldossier van de leerling. In Magister zal tevens worden aangegeven dat de betreffende leerling een dyscalculieverklaring heeft. De mentor en docenten worden op de hoogte gesteld door de coördinator dyscalculie. Het uitgangspunt is dat de leerlingen zoveel mogelijk deelnemen aan de reguliere lessen en toetsing. De faciliteiten waarvan de leerlingen met dyscalculie van gebruik mogen en wensen te maken, verschilt per leerling. Over het geheel genomen staan de noodzaak van begrip en geduld voor de moeilijkheden voorop. Leerlingen met dyscalculie hebben veel moeite om het geleerde op te kunnen halen en toe te passen. Ze maken daarnaast vaak rekenfouten omdat ze weinig sommen uit hun hoofd kennen, vaak tellen en getallen soms verkeerd noteren (53 wordt 35 bijvoorbeeld). De ouders, leerling en coördinator dyscalculie gaan samen op zoek naar een geschikte begeleider/behandelaar met wie de leerling het huiswerk kan maken en de stof door kan nemen.

Rechten

1. Leerlingen met dyscalculie hebben recht op 25% meer tijd bij schriftelijke overhoringen, proefwerken, schoolonderzoeken en schoolexamens. Een toets is gebaseerd op 45 minuten, en een leerling met dyscalculie mag het gehele lesuur gebruiken (60min).
2. Leerlingen met dyscalculie hebben recht op 30 minuten extra tijd bij de centrale examens waarbij rekenen een rol speelt (o.a. wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, economie). Ook mag de leerling gebruik maken van de standaard rekenkaarten die zijn uitgegeven door het College voor Toetsen en Examens. Leerlingen mogen gebruik maken van een rekenmachine.
3. Leerlingen met dyscalculie hebben recht op bemiddeling door de dyscalculie coördinator bij conflicten over de faciliterende afspraken.
4. Algemene aanpak in de klas: leerlingen met dyscalculie hebben weinig zelfvertrouwen ten aanzien van het rekenen. Het is belangrijk om vertrouwen en positieve feedback te geven ten aanzien van inzet en proces (Growth mindset). Om de leerling met dyscalculie te ondersteunen is het gebruik maken van vaste stappen om tot een rekenkundige oplossing te komen aan te raden. Het benoemen van het doel van wat de leerling gaat leren en inzichtelijk maken van vorderingen kunnen de motivatie stimuleren. Leerlingen krijgen meer tijd en minder opgaven. Kladdpapier is altijd toegestaan. In de eerste klas mogen zij vanaf het begin af aan een rekenmachine gebruiken om tussenschappen te berekenen, ze moeten wel steeds laten zien hoe ze iets hebben uitgerekend dus alleen het antwoord geven is niet genoeg. Leerlingen met dyscalculie hoeven niet onvoorbereid een rekentaak voor te dragen voor de klas. Ze krijgen geen onverwachte beurten.
5. Afspraken over het gebruik van hulpmiddelen en voorzieningen worden vastgelegd op een dyscalculiekaart. In overleg met de dyscalculie coördinator kan voor de volgende aanvullende faciliterende mogelijkheden gekozen worden in de onderbouw:
  - Behoefte aan verlengde instructie die aangepast is, geen herhaling van de oorspronkelijke instructie. Bij het bespreken van de opgave met de leerling achterhalen wat de denkstrategieën zijn geweest van de leerling om samen te kiezen voor een voor de hand liggende strategie die werkt. De docent zal niet het juiste antwoord voorzeggen.
  - Mogelijkheid tot extra herkansing. In overleg met de docent kan er een mogelijkheid geboden worden tot een extra herkansing. Daarbij kan de leerling mondeling worden overhoord i.p.v. schriftelijk.
  - Mogelijkheid tot koppelen aan een leerling die beschikt over meer rekenkundige kennis, waarmee de leerling met dyscalculie de eerste opgave samen kan maken.

- Mogelijk kan de vraagstelling bij toetsen aangepast worden wanneer er specifieke moeilijkheden naar voren komen in de dyscalculieverklaring. In deze gaat het om aspecten en kenmerken van opgaven die de complexiteit bepalen van opgaven. Leerlingen met dyscalculie hebben o.a. moeite met het interpreteren van relevante gegevens en de hoeveelheid van de gegevensbronnen. Overbodige en afleidende gegevens kunnen weggelaten worden en de informatie overzichtelijk worden gepresenteerd. Leerlingen met dyscalculie hebben moeite met de vergelijkende trap (grootte, tijdsduur, aantallen etc.), dit kan achterwege gelaten worden. Ook kan de aard van de getallen en basisbewerkingen (al dan niet schattend) waarmee gerekend moet worden kunnen geminimaliseerd worden. Het aantal oplossingsstappen kan worden teruggebracht door de aard van enkele getallen.
- Zie toetsen voor EWRD-leerlingen, SLO.

Verantwoordelijkheden van de leerling

De leerling met dyscalculie heeft ook eigen verantwoordelijkheden.

Verantwoordelijkheden van de leerling:

- De leerling maakt al het huiswerk en geeft het direct aan bij de docent als een huiswerkopgave te moeilijk is om te kunnen maken.
- De leerling maakt voor elke toets een samenvatting van de stof.
- De leerling maakt samen met de docent of ouderejaars hulpkaarten die de leerling tot het eindexamen jaar mag gebruiken.
- De leerling heeft benodigde hulpmiddelen bij zich op school.
- Bij toetsen kan de leerling de toets doorbladeren en beginnen met de vragen die de leerling wel weet.
- De leerling heeft de dyscalculiekaart bij zich.